

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2020-2023

1. Podstawowe informacje o przedmiocie/module

Nazwa przedmiotu/ modułu	ARTETERAPIA
Kod przedmiotu/ modułu*	PS45_III.4
Wydział (nazwa jednostki prowadzącej kierunek)	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Kierunek studiów	Polonistyka praktyczna
Poziom kształcenia	Studia pierwszego stopnia (licencjackie)
Profil	Przedmiot do wyboru
Forma studiów	Studia stacjonarne
Rok i semestr studiów	Rok I, II semestr 2, 4
Rodzaj przedmiotu	Ćwiczenia audytoryjne
Język wykładowy	Język polski
Koordynator	Dr hab. prof. UR Dorota Karkut
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr hab. prof. UR Dorota Karkut Prof. dr hab. Alicja Jakubowska-Ożóg Dr hab. prof. UR Agata Kucharska-Babula

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt ECTS
2		30							3

1.2. Sposób realizacji zajęć

☒ zajęcia w formie tradycyjnej

☒ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu /modułu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Podstawowe wiadomości z analizy i interpretacji dzieła sztuki na poziomie szkoły średniej.
Wiedza z zakresu psychologii i pedagogiki

3. CELE, EFEKTY KSZTAŁCENIA, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu/modułu

C ₁	Poznanie specyfiki arteterapii (sztuki, twórczości) i jej zastosowania w procesie edukacji oraz procesach rewalidacji i resocjalizacji.
C ₂	Poznanie zasad organizacji procesu terapeutycznego, struktury zajęć, sposobów organizowania pracy terapeutycznej.
C ₃	Ukazanie funkcji literatury i innych dziedzin sztuki w procesie terapeutycznym.
C ₄	Opanowanie podstawowych umiejętności postępowania terapeutycznego z dzieckiem.

3.2 Efekty kształcenia dla przedmiotu/ modułu (wypełnia koordynator)

EK (efekt kształcenia)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu (modułu)	Odniesienie do efektów kierunkowych (KEK)
EK_01	Student/ka ma uporządkowaną wiedzę z zakresu podstawowych założeń arteterapii, sztuki i twórczości.	K_Wo3
EK_02	Student/ka zna zasady postępowania terapeutycznego; strukturę zajęć oraz metody i techniki pracy terapeutycznej,	K_Wo5
EK_03	Student/ka ma elementarne umiejętności w zakresie odczytywania i interpretowania wytworów artystycznych; doskonali umiejętności wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin sztuki w procesie terapeutycznym.	K_Uo7
EK_04	Student/ka potrafi wykorzystać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu arteterapii w celu analizowania i interpretowania problemów edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, a także motywów ludzkich zachowań.	K_Ko2

3.3 Treści programowe (wypełnia koordynator)

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Nie dotyczy

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
1. Specyfika arteterapii. Cele i zadania terapii przez sztukę.
2. Arteterapia a warsztaty edukacji twórczej – podobieństwa i różnice.
3. Poziomy w pracy arteterapeutycznej dziećmi i młodzieżą.
4. Organizacja zajęć terapeutycznych (uczestnicy, terapeuta, czas i miejsce spotkań).
5. Wybrane metody i techniki arteterapii oraz możliwość ich zastosowania u dzieci.
6. Wykorzystanie literatury pięknej w literaturoterapii i biblioterapii dzieci i młodzieży.
7. Interpretacja wybranych utworów pod kątem walorów terapeutycznych.

8. Ćwiczenia w zakresie redagowania bajek terapeutycznych.
9. Terapia przez sztuki plastyczne.
10. Oddziaływanie muzyką jako narzędzie w profilaktyce i terapii.
11. Drama i teatr terapeutyczny w edukacji i terapii.
12. Projektowanie scenariuszy zajęć terapeutycznych i prowadzenie zajęć warsztatowych z wykorzystaniem różnorodnych technik.

3.4 Metody dydaktyczne

- prezentacje multimedialne,
- metody poglądowe (prezentacja dziecięcych wytworów plastycznych, slajdów oraz utworów muzycznych),
- pogadanka,
- ćwiczenia praktyczne indywidualne i w grupach,
- praca z tekstem audiowizualnym – analiza, dyskusja problemowa;

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	ocena prac domowych, ocena wystąpień (referatów, prezentacji)	Ćwiczenia
EK_02	ocena prac domowych, ocena wystąpień (referatów, prezentacji); ocena wypowiedzi na zajęciach, w trakcie konsultacji i w czasie dyskusji;	Ćwiczenia
EK_03	Ocena bieżąca indywidualnych wystąpień studentów (referatów, prezentacji, głosów w dyskusji), ocena poprawności wykonywania ćwiczeń	Ćwiczenia
EK_04	Obserwacja ciągła w czasie zajęć, na konsultacjach	Ćwiczenia

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Na ocenę składają się następujące elementy:

- obecność na zajęciach i aktywne w nich uczestniczenie (dopuszcza się jedną nieusprawiedliwioną nieobecność)
- zapoznanie się z literaturą i wykonywanie ćwiczeń zadanych do domu – w ramach przygotowywania do zajęć
- zredagowanie bajki terapeutycznej
- przedstawienie scenariusza zajęć terapeutycznych (referaty, prezentacje)*

*nie jest wymagane na ocenę dostateczną

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające planu z studiów	60
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, czytanie artykułów i podręczników, przygotowanie programu zajęć terapeutycznych i prezentacji multimedialnej itp.)	20
SUMA GODZIN	82
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	<i>nie dotyczy</i>
zasady i formy odbywania praktyk	<i>nie dotyczy</i>

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Baluch A., Arteterapia według Bettelheima. O pożytecznych cudownych, [w:] Sztuka w edukacji i terapii, red. M. Kapnik, W.A. Sacher. – Kraków, 2004.-s. 33. Arteterapia w działaniu. Propozycje warsztatów i działań terapeutycznych, red. A. Glińska-Lachowicz, Warszawa 2016. Borecka I., Biblioterapia formą terapii pedagogicznej, Wałbrzych 2008. Konieczna E., Arteterapia w teorii i praktyce, Kraków, 2004. Molicka M. Biblioterapia i bajkoterapia. Rola literatury w procesie zmiany rozumienia świata społecznego i siebie, Poznań 2011. Opala-Wnuk K., Sztuka, która pomaga dzieciom, Łódź 2012. Sztuka w edukacji i terapii, red. M. Knapik, W. A. Sacher, Kraków 2004. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ul style="list-style-type: none"> Arteterapia, Cz.1, red. B. Łoza, A. Chmielnicka-Plaskota, Warszawa 2014. Arteterapia, Cz.2, red. B. Łoza, A. Chmielnicka-Plaskota, Warszawa 2014. Arteterapia, Cz.3, red. B. Łoza, A. Chmielnicka-Plaskota, Warszawa 2016. Arteterapia w edukacji i rozwoju człowieka, red. M. i J. Siemień, Wrocław 2008. Bautsz-Sontag A., Literatura w terapii, Katowice 2013. Biblioterapia w praktyce. Poradnik dla nauczycieli, wychowawców i terapeutów, red. E. Konieczna, Kraków 2007.

- Handfort O., Bajka w twórczym rozwoju i arteterapii, Łódź 2007.
- Karolak W., Rysunek w arteterapii, Łódź 2007.
- Lecourt E., Muzykoterapia, czyli jak wykorzystać siłę dźwięków, Katowice 2008.
- Nasze kunsztowanie w warsztatach artystycznych, projektach twórczych, akcjach plastycznych i podróżowaniu wyobraźni, red. M. Bogus, Częstochowa 2016.
- Noosfera literacka. Problemy wychowania i terapii poprzez literaturę dla dzieci, red. A. Ungeheuer-Gołąb, M. Chrobak, Rzeszów 2012.
- Stańko-Kaczmarek M., Arteterapia i warsztaty edukacji twórczej, Warszawa 2013.
- Stegemann E., Hitzeler M., Blotevogel M., Arteterapie dla dzieci i młodzieży. Muzykoterapia, choreoterapia, terapia sztuką, Gdańsk 2015.
- Stymulowanie potencjału twórczego osób z różnymi potrzebami edukacyjnymi, red. E. Lubińska-Kościółek, K. Plutecka, Kraków 2011.
- Sztuka w kontekście oddziaływania na człowieka, red. L. Kataryńczuk- Mania, Zielona Góra 2006.
- Witerska K., Teatr forum. Drama, edukacja rówieśnicza, profilaktyka, Warszawa 2016.